

SỐ 209

KINH BÁCH DỤ

Tuyển soạn: Tôn giả Tăng-già-tư-na.

*Hán dịch: Đời Tiêu Tê, Tam tạng Pháp sư Câu-na-tỳ-địa,
người xứ Thiên Trúc.*

PHẦN DUYÊN KHỞI (*)

Tôi nghe như thế này:

Một thuở nọ Đức Phật đang trú trong thành Vương xá, tại vườn Thuộc phong trúc cùng với các đại Tỳ-kheo, Bồ-tát Ma-ha-tát và tám bộ chúng ba vạn sáu ngàn người.

Bấy giờ có năm trăm vị Phạm chí đệ học ở trong chúng hội từ chỗ ngồi đồng đứng dậy bạch Phật:

–Bạch Ngài, tôi nghe đạo Phật sâu xa, không đạo nào có thể sánh bằng cho nên đến đây thưa hỏi, xin Ngài giảng cho tôi.

Đức Phật đáp:

–Rất hay!

Vị Phạm chí hỏi:

–Con người có hiện hữu hay không?

Đức Phật đáp:

–Có hiện hữu mà cũng không có hiện hữu.

Vị Phạm chí hỏi tiếp:

–Như hiện nay có sao lại nói là không? Nếu như nay không có sao lại nói là có?

Đức Phật trả lời:

–Có sinh nên gọi là có, có chết nên nói là không. Vì vậy Ta nói là có hiện hữu và cũng không có hiện hữu.

Lại hỏi:

–Con người từ đâu sinh?

Đức Phật đáp:

–Người từ ngũ cốc sinh.

Lại hỏi:

–Ngũ cốc từ đâu sinh?

Đức Phật đáp:

* Bài kinh này trong bản Hán ngữ được xếp vào cuối hai mươi mốt bài kinh thí dụ của Quyển I. Theo chú thích cuối trang 209 (bản Hán), chúng tôi đưa lên đầu quyển thứ nhất như phần Duyên Khởi của bộ kinh.

–Ngũ cốc từ bốn đại: Đất, nước, gió, lửa sinh ra.
Lại hỏi:
–Bốn đại: Đất, nước, gió, lửa từ đâu sinh?
Đức Phật dạy:
–Bốn đại: Đất, nước, gió, lửa từ không mà sinh.
Lại hỏi:
–Không từ đâu mà sinh?
Đức Phật đáp:
–Từ vô sở hữu sinh.
Lại hỏi:
–Vô sở hữu từ đâu sinh?
Đức Phật đáp:
–Từ tự nhiên sinh.
Lại hỏi:
–Tự nhiên từ đâu sinh?
Đức Phật đáp:
–Từ Nê-hoàn sinh.
Vị Phạm chí liền hỏi:
–Nê-hoàn từ đâu sinh?
Đức Phật dạy:
–Những điều người hỏi hôm nay muốn tìm hiểu sâu đến mức nào nữa? Nê-hoàn là pháp không sinh không diệt.
Vị Phạm chí hỏi:
–Bach Đức Phật, Ngài đã nhập Nê-hoàn chưa?
Đức Phật đáp:
–Ta chưa nhập Nê-hoàn.
Vị Phạm chí hỏi:
–Nếu chưa nhập Nê-hoàn, sao Ngài biết được Nê-hoàn là an lạc vĩnh viễn?
Đức Phật nói:
–Nay Ta hỏi người: Chúng sinh trong thiên hạ là khổ hay vui?
Vị Phạm chí thưa:
–Chúng sinh rất khổ.
Đức Phật hỏi:
–Thế nào gọi là khổ?
Phạm chí thưa:
–Tôi thấy chúng sinh khi chết đau khổ khó lòng chịu nổi cho nên biết chết là khổ.
Đức Phật liền dạy:
–Nay người chưa chết mà cũng biết chết là khổ. Ta thấy mười phương chư Phật không sinh, không chết cho nên biết Nê-hoàn là an lạc vĩnh viễn.
Khi đó, tâm ý năm trăm vị Phạm chí đều thông suốt, xin thọ năm giới, chứng quả Tu-đà-hoàn, trở lại chỗ ngồi như cũ.
Đức Phật dạy:
–Các ông lắng nghe cho kỹ. Nay ta sẽ vì các ông rộng nói các thí dụ.